

LETNO POROČILO CIPRE INTERNATIONAL

MILIJONI KORAKOV
ZA ALPE

ALPINE POWER str. 04

YOUNG@LPWEEK str. 16

EKOLOŠKE MREŽE str. 09

Kot da bi na Piz Palüju gojili banane

Alpine Power _____ str. 04

Zavezanost povezani naravi

Ekološke mreže _____ str. 09

Približati se je treba ljudem in iskati, kar jih povezuje

60 let CIPRE _____ str. 11

CIPRA v jubilejnem letu _____ str. 14

Mlade Alpe

young@lpweek / Društvo „Alpsko mesto leta“ _____ str. 16

„Zagon nam je dala climalp ekskurzija!“

climalp / „Povezanost v alpah“ _____ str. 19

„Študijska potovanja sodijo k mojim najljubšim naročilom!“

Jezikovna raznovrstnost _____ str. 22

Predstavništva CIPRE in njeni člani _____ str. 24

Ekipa in upravni odbor CIPRE International _____ str. 26

Finančno poročilo in zahvala _____ str. 27

KOLOFON Uredništvo: Bruno Stephan Walder, Barbara Wülser (odgovorna urednica), Michael Gleich – Postavitve strani: Patrick Reinhardt – Avtorji: Tilman Wörtz, Zeiteinspiegel, Bruno Stephan Walder, Barbara Wülser, CIPRA International, Alexandre Mignotte, CIPRA Francija – Prevodi: Nataša Leskovic Uršič, Violaine Simon, Reinhold Ferrari, Chris Marsh, Marianne Maier – Lektorat: Michael Gleich, Claire Simon, Francesco Pastorelli, Nina Pirc, Pat Moody – Tisk: BVD AG, Schaan/LI – Skupna naklada: 2.200 izvodov

Vse navedbe morajo biti potrjene na skupščini delegatov 2013. Ponatis z navedbo vira. Avtorski izvod zaželen.

Letno poročilo lahko brezplačno naročite na naslovu: CIPRA International, Im Bretsch 22, LI-9494 Schaan
Tel. +423 237 53 53 Faks: +423 237 53 54
international@cipra.org www.cipra.org

SCHAAN / LI, APRIL 2013

DRAGE BRALKE, DRAGI BRALCI

_ Ko se je sredi devetdesetih začel uveljavljati internet, je CIPRA za seboj že imela štiri desetletja izkušenj z mreženjem prek jezikovnih, kulturnih, geografskih in političnih meja – „networking“ je zato mnogo več kot le izmenjava informacij v kibernetnem prostoru. Mreže so splet mnogih pentelj, sestavljajo pa jih številni akterji, ki pri tem dajejo in jemljejo.

Ključna naloga CIPRE je, da mreže, ki jih je stkala, skrbno neguje in nadalje razvija, pri tem pa izhaja iz povezovalne ideje trajnostnega razvoja, učenja drug od drugega in medsebojnega spodbujanja – vse to v sodelovanju z okoljskimi organizacijami, Omrežjem občin „Povezanost v Alpah“, Mrežo zavarovanih območij v Alpah (ALPARC), pa tudi z Mednarodnim znanstvenim odborom za raziskovanje Alp (ISCAR), ki med seboj povezuje znanstvenike. Mreže živijo, ker jih hranijo številni akterji, ki v njih sodelujejo in imajo od njih tudi koristi – tu so uporabne informacije, zanimiva doživetja, novi stiki. Zavedanje, da so drugod našli prave rešitve za težave, ki se pogosto zdijo nerešljive, daje moč za uresničevanje lastnih ciljev.

Delo v mreži je lahko čisto praktično naravnano. Kot v primeru vsealpskega pohoda Alpine Power, na katerega je CIPRA po-

vabila poleti 2012 ob praznovanju svoje šestdesetletnice. Stiki z lokalnimi prebivalci in člani nacionalnih odborov CIPRE so se okrepili ali vzpostavili na novo. Ljudje, ki so prišli od blizu in daleč, so se pridružili pohodnikom in jih pospremili del poti.

Predstavniki CIPRE in njeni somišljeniki so prehodili dolgo pot: v geografskem smislu je to bilo na alpskem pohodu, v zgodovinskem pa od leta 1952, ko je bila CIPRA ustanovljena. Zato pričujoče poročilo o delu posvečamo „milijonom korakov“, ki so jih predani ljudje v preteklih desetletjih naredili za Alpe. Poseben uspeh preteklega leta je bil Alpski teden v Poschivau, kjer so se mladi na povabilo CIPRE ukvarjali s politiko in kjer je CIPRA dosegla, da so okoljski ministri in ministrice v program novo ustanovljene platforme za energijo zapisali, da je njena prednostna naloga tudi zmanjšanje porabe energije in energijsko učinkovitost. Sam se veselim prihodnjega delovanja v mreži, vam pa želim prijetno branje našega letnega poročila!

Dominik Siegrist

Predsednik CIPRE International

KOT DA BI NA PIZ PALÜJU GOJILI BANANE

ALPINE POWER

Stik z zemljo je pomembna stvar, zato so se predstavniki CIPRE udeležili pohoda po Alpah preko državnih meja. To naj bi bila širitev mreže in nekakšen veliki pohod, ki je sledi pustil celo na facebooku.

_ Dolina zdaj leži pod njimi, obdana z gorami, ki so nepremične in žive obenem: na travnikih in poljih okrog Poschiava, ki šteje okoli 3.600 prebivalcev, so žive meje zarisale slikovit vzorec v obliki zaplat. Še pred eno uro so pohodniki sedeli med starim zidovjem in na Alpskem tednu cele dneve razpravljali o obnovljivih Alpah. Skupaj s prijatelji CIPRE pa želijo zdaj Alpe spoznati поближе, jih občutiti in se pogovoriti z ljudmi, ki tam živijo – o njihovih težavah, izkušnjah in idejah. In si med pohodom vzeti čas za premislek. „Dolina Valposchiavo je zame ena najbolj zanimivih dolin v Alpah“, z navdušenjem pove visok moški s košatimi obrvmi in čepico na glavi. To je Dominik Siegrist, predsednik CIPRE International in na tej etapi vodi osemčlansko skupino pohodnikov. Dan je svež in sončen. Projekt vsealpskega pohoda se imenuje Alpine Power, s katerim je CIPRA želela ob svoji šestdesetletnici delovanja od julija do oktobra okrepiti in razširiti svojo mrežo preko vseh meja,

Pisani vrtiljak: Dominik Siegrist je na prelazu Muretto razgrnil zastave alpskih držav.

po etapah od Slovenije do Francije. Vsako etapo v posamezni državi organizira vsakokrat drugo predstavništvo CIPRE in jo tudi spremlja na facebooku. Barbara Ehringhaus, predsednica organizacije Pro-Mont-Blanc, je takole povzela paradoks svojega življenja kot varuhinja alpske narave: „Odkar se ukvarjam s tem področjem, ves čas sedim za računalnikom in komaj kdaj utegnem v hribe.“ Dominik Siegrist hodi spredaj z dolgimi, enakomernimi koraki, njegova palica odzvanja v lagodnem ritmu. „Pohodništvo je zame odkritje počasnega ritma in mi zbuja nove ideje“, pravi. Doma ima velik zemljevid, na katerem so narisane vse poti, ki jih je prehodil. Zemljevid spominja na ogromno pajkovo mrežo, ki se razprostira čez celotne Alpe. Doživetja in opazovanja na pohodih bogatijo njegovo znanje o posameznih regijah in njihovih prebivalcih, kot profesor turističnih ved ga študentom posreduje na visoki tehnični šoli v Rapperswilu. „Pokrajino se moramo naučiti brati“, pove, dvigne obrvi in pokaže na številne, natančno razporejene kamne ob njegovih nogah. „To je, denimo, lepa, starodavna mulatjera, po kateri so kmetje stoletja gnali svoje krave na planinske pašnike, ki so bili vmesni postanek na poti do planine“, razlaga Dominik Siegrist. „To je značilen element kulturne pokrajine v južnih Alpah. Veliko poti je propadlo, druge, na primer to, pa so zaradi trajnostnega turizma odkrili na novo.“

Varstvo Alp vsepovprek

Že pol ure pozneje prispe skupina na planinski pašnik – tam je skupina kamnitih hiš z rdečimi naoknicami in lončki pelargonij na okenskih policah. Pred hišami stojijo avtomobili z graubündenskimi registrskimi tablicami. Na stenah hiš so nameščeni satelitski krožniki. Travniki so sveže pokošeni, krasita jih dve kapelici. Zadnji sončni žarki so ujeli gorski greben. Skupini pohodnikov se pridružita aktivist organizacije Mountain Wilderness in geograf iz Erlangna. Na facebooku prva objava: skupinska fotografija.

Na pohodu Alpine Power po dolini Valmalenco: včasih lahko na cilj prispemo hitreje po ovinkih kot po poti naravnost.

Čisto na začetku serije fotografij s pohoda Alpine Power, ki so objavljene na facebooku, je videti Bruna Stephana Walderja, novega direktorja CIPRE International, kako skupaj s kolegi iz CIPRE Slovenija kolesari skozi Logarsko dolino in se pogovarja z župani. Na gori Hoher Ifen na Bavarskem se skupina udeležencev vsealpskega pohoda Alpine Power pridruži protestu proti gradnji nove kabelske žičnice. Na vrhu se udeležijo maše, razvijejo prapor in objavijo zahteve na facebooku. In to uspešno. Oktobra 2012 so prebivalci doline Kleinwalsertal na referendumu že zavrnili gradnjo žičnice. Pohodu Sternwanderung v Lihtenštajnu se priključi etapa CIPRE Švica, ki vodi čez prelaz St. Luzisteig skozi Graubünden do Poschiava, izhodišča skupine pohodnikov, ki jih vodi Dominik Siegrist. „Čaka nas točno tri in pol ure hoje do prelaza Cancian na nadmorski višini 1.200 metrov“, naslednje jutro pohodnikom sporoči Dominik Siegrist. Po dveh urah hoje postaja vegetacija revnejša, samo še lišaji obarvajo sivino kamenja in grušča. Piz Palü se skriva za oblaki. Lesen obok označuje mejo na prelazu Cancian na nadmorski višini 2.498 metrov. Skale so na italijanski strani prav take kot na švicarski. Za varstvo Alp pa igra meja pomembno vlogo, kot kažejo srečanja ob poti. Prvo srečanje: pod prelazom se

skupini pridruži aktivist organizacije Legambiente Valtellina Ruggero Spada, visoke postave in s črnimi skodranimi lasmi. Gostom želi pokazati „Alpe sana“, zdrave Alpe. V kavbojkah in lahkih nog hiti naprej skozi pravljico pokrajino, prekrito s skalami, ki jih je zgladil ledenik, in borovimi gozdovi. Dominika Siegrista zanima, kaj se je zgodilo s peticijo za ohranitev narodnega parka Stilsferjoch, ki jo je pred petimi leti podpisal tudi on. „Projekt je obtičal“, pravi Ruggero Spada. Vlada Silvija Berlusconija ni pokazala nikakršnega zanimanja za probleme okoljskih združenj. Morda se bo kaj spremenilo, ko se bo zamenjala oblast. Pomanjkljiva pa je tudi podpora lokalnega prebivalstva, ki se z gorami ni poistovetilo. „Ljudje so povezani le z Milanom, mladi se tam zabavajo in študirajo.“

Sir in salama za študij

Zato pa je veselje Ruggera Spade toliko večje, ko jim lahko pokaže tako uspešen primer regionalne identitete kot so Alpe Acquanera. Kamnita hišica se stiska ob pobočje. Domačin Andrea nas

Zgoraj: Koče na planini Campolungo obkrožajo naprave na smučišču Chiesa v Valmalencu. **Levo:** Eni na pohod, drugi na delo. Vzpon iz Chiareggia na prelaz Muretto. **Desno:** Giovanni Bettini, predsednik organizacije Legambiente (desno), v pogovoru z enim od domačinov o alpski politiki na večerji v Chiareggiu.

„Katere vrednote smo pripravljene financirati?“
Christian Lüthi na facebooku pripoveduje, kaj vse je doživel na pohodu.

sprejme s krepkim stiskom roke in nas glasno pozdravi. Njegovi temni lasje mu veselo štrlijo na vse strani. Ovčarski psi se motajo pohodnikom med nogami in mahajo z repi. Andrea gostom ponudi salamo, začinjen gorski sir in sadno rdeče vino lastne bio proizvodnje - „brez sladkorja in nežveplano“. Bruno Stephan Walder poskusi salamo in jo oceni kot „ottimo“ – največji užitek. Andrea jim ponosno razkaže njegovo sirarno, sajast prostor z ogromnim bakrenim kotlom nad ognjiščem. Družina Andreasa gospodari na planini že pet stoletij. Sam je dolga leta vozil tovornjak. Vendar ga je gora vabila. Spustil se je v pustolovščino in pričel gospodariti na planšariji in te odločitve ni nikoli obžaloval. „Moja čreda krav se je z osmih povečala na trideset govedi. Stranke ne marajo izdelkov iz supermarketov in pristajajo na višje cene.“ S to dejavnostjo omogoča študij svojim dvem otrokom. Projekt Alpine Power ga na nek način spodbuja pri delu. „Naredil bom sir, na katerem bo napis Forza Alpina.“ Temni se, pohodniki morajo pohiteti. „Dober primer, a to ni način življenja, ki bi bil všeč množicam“, je prepričan Dominik Siegrist, ko zapuščajo planino. Pozneje prispejo na Alpe Palu: razpada-

joče planinske koče, luknjaste strehe iz skrilavca so prekrte s plastično ponjavo. Ljudje prejemajo od občine premalo sredstev za ukrepe urejanja pokrajine, regija namenja občini le minimalna sredstva, regija pa od glavnega mesta Rim še manj. Objava na facebooku tega dne: fotografija z razpadajočimi kamnitimi hišami, v ozadju žičnica z vprašanjem za uporabnike: „Za katere vrednote smo pripravljene trošiti denar?“

Skupaj na vrh

Pri večerji v Chiareggiu se skupini pridruži Giovanni Bettini (74), predsednik organizacije Legambiente Valtellina. Okrog ust se mu zariše ironičen nasmešek, njegov pogled je utrujen. „Varstvo Alp v dolini Valtellina je nekaj takega, kot bi na Piz Palüju gojili banane. Nobene možnosti za uspeh.“ Prizadevanja za varstvo narodnega parka so zastala, odobrena pa je gradnja stotih malih hidroelektrarn. Strugo doslej naravnih vodotokov bo treba preusmeriti in izsušiti. Giovanni Bettini ima zato novo upanje: stiki z organizacijami za varstvo Alp v drugih državah so bili pretekla leta skromni, tudi stiki s CIPRO niso bili pogosti. Za Dominika Siegresta je pomembno spoznanje tega srečanja: „Legambiente

v Valtellini je živa.“ Stiki so vnovič vzpostavljeni – in to je eden od številnih malih uspehov projekta Alpine Power. Tudi četrti dan pohoda je živahno. Reto Solèr iz CIPRE Švica, izkušen pohodnik in avtor številnih gorskih vodnikov, se navdušuje nad bivačiranjem pod golim nebom. Bruno Stephan Walder odkrije v skali redke žile kvarcita, ki se zdijo kot z mastjo preraščena trebušna slanina s plastmi mesa. Barbara Ehringhaus potoži Dominiku Siegristu, da je razočarana, ker Mont Blanc še vedno ni vpisan na Unescov seznam svetovne naravne dediščine, predvsem ker je to v nasprotju z interesi lokalnega turističnega sektorja. Dominik Siegrist ji svetuje, naj mednarodno priznani strokovnjaki za Mont Blanc izdelajo oceno izjemnih univerzalnih vrednot (OUV). „UNESCO take strokovne ocene obravnava zelo resno.“ Skupina se spušča po melišču in hodi vzdolž suhe struge reke Orlegna, ki so jo oblikovali beli kamni, veliki kot medicinska žoga. Pred Malojo prispejo pohodniki do končne postaje njihovega

pohoda – dnevnega centra Salecina. Na klopi pred obnovljeno domačijo se soncu nastavlja neka obiskovalka centra in srka cappuccino. Dominik Siegrist, tudi član odbora Salecine, skupino popelje skozi zgradbo. V knjižnici so police z literaturo o domači regiji dolge kar nekaj metrov. Pozneje pohodniki skupaj kuhajo večerjo in pospravijo za sabo. S tem, da bi morali še malo posedeti in skozi pogovor pregledati, kako so potekali dnevi, ki so jih preživeli skupaj, se strinjajo vsi. A varstvo Alp zahteva povratek nazaj v pisarne in na razgovore. Žlahtne vezi, ki so se stkale na tej etapi Alpine Power, se bodo v mreži CIPRE utrjevale še naprej. Morda celo s slastnim gorskim sirom „Forza Alpina“.

Tilman Wörtz (besedilo) in Heinz Heiss (fotografije)
Zeitungspiegel Reportagen

BIOTSKA RAZNOVRSTNOST
IN POKRAJINA

Ljudje skrbijo za naravo

Naša vizija: prebivalci in obiskovalci alpskega prostora spoštujejo njegovo neizmerno biotsko raznovrstnost, saj tu živi 30.000 živalskih in 13.000 rastlinskih vrst. Ljudje tako raznovrstnost prepoznavamo kot nujno potrebno osnovo za lastno preživetje in skrbimo zanjo. **Naše zahteve so:**

- **povezanost življenjskih prostorov** _ Živalim in rastlinam mora biti omogočeno, da se z razmnoževanjem neovirano širijo. Pri tem je nujno potrebno široko sodelovanje prebivalstva – od vrtničkarjev do poslancev evropskega parlamenta, od okoljevarstvenih skupin do organov, pristojnih za ribištvo.
- **proizvodnja energije ne sme škodovati naravi** _ z načrtovanim energijskim preobratom je treba zavarovati zadnje sonaravne vodotoke in neokrnjene pokrajine. Okoljske, družbene in gospodarske posledice takih projektov je treba preveriti z vso skrbnostjo in pretehtati njihove pozitivne in negativne učinke.
- **oživitev alpskih vodotokov** _ prosto tekoči vodotoki prispevajo k varstvu pred poplavami in so raznovrstni habitati. Renaturacije je treba usklajevati na medregionalni ravni in jih v praksi zavezujoče izvajati na lokalni ravni.

Projekti

- **Iniciativa za ekološki kontinuum** _ Cilj: vzpostavitev vsealpske zveze za okolje. Priprava znanstvenih podlag in oblikovanje pobud za izvedbene projekte, kot je projekt ECONNECT. Projektni partnerji: CIPRA, Mreža zavarovanih območij v Alpah (ALPARC), Mednarodni odbor za raziskovanje Alp (ISCAR). Iniciativa deluje od leta 2007. Podpira jo Sklad Gerde Techow.
- **Filmska kampanja: „Za skalnega puščavarja in močera“** _ Cilj: ozaveščanje občin o ukrepih za zagotavljanje povezanosti med habitatmi. Kratki film v petih jezikih, v katerem sodelujejo predstavniki občin iz treh alpskih držav. Projekt je med drugim podprl sklad Valüna. Film je bil posnet leta 2012, predvajan bo v letu 2013.
- **recharge.green – balancing Alpine energy and nature** _ Cilj: uskladitev proizvodnje obnovljivih virov energije z biotsko raznovrstnostjo in kakovostjo tal. CIPRA je projekt oblikovala skupaj s 14 partnerji, njena naloga je skrb za komuniciranje z javnostmi. Projekt podpirata Evropski sklad za regionalni razvoj (program Območje Alp) in nemško Zvezno ministrstvo za okolje. Trajanje projekta: oktober 2012–junij 2015.
- **Platforme Alpske konvencije** _ Cilj: mednarodna izmenjava in sodelovanje, izboljšanje političnih okvirnih pogojev. CIPRA je članica Platforme za ekološko povezanost in Platforme za divjad in družbo.

ZAVEZANOST POVEZANI NARAVI

EKOLOŠKE MREŽE

CIPRA je posnela kratek film, v katerem prikazuje, kaj lahko občine storijo za ohranitev biotske raznovrstnosti. Nastop pred kamero je bila za aktivne prebivalce prijetna potrditev njihovih prizadevanj. Pa pogledjmo ... In pozor, snemamo!

_ Aldo Rodigari stoji na eni od sipin sredi Rombacha, ki mu v retoromanščini pravijo Rom, z mikrofonom, pripetim na ovratnik srajce, in govori v bučanje okoli njega. O tem, kako so renaturirali reko, pa zakaj je status zavarovanega območja za Val Müstair tako pomemben. Zdi se, kot da mu reka ob njegovih nogah mrmraje pritrjuje. Podžupan Val Müstaira (Graubünden) je svoj govor v nemščini dobro napisal, le težko izgovorljiva beseda renaturalizirati mu gre, Retoromanu, malce težje z jezika. Lokacija snemanja na švicarsko-italijanski meji je le ena od petih prizorišč petnajstminutnega dokumentarnega filma „Za skalnega puščavarja in navadnega močera“, ki je nastal na pobudo Mednarodne komisije za varstvo Alp (CIPRA). V Franciji nam župan mesta Saint-Martin-d’Uriage, Bruno Murienne, pojasni, kako so občine s premišljenimi ukrepi prostorskega planiranja zagotovile naravi dolgoročno preživetje. V južnotirolskem Taufersu v

Zgoraj: Aldo Rodigari pripoveduje o renaturaciji reke Rombach v dolini Münstertal. **Levo:** Margit Gaiser se je pred kamero zavzela za ohranitev Rombacha.

„Govoriti si upa le, kdor je obveščen“: Margit Gaiser je prepričana, da bi morale biti publikacije CIPRE obvezno čtivo za vse občinske svetnike.

Italiji in Ramoschu v švicarski dolini Unterengadin pred kamero spregovorijo občinski predstavniki, da bi pridobili somišljenike, ki bi bili pripravljeni sodelovati pri povezovanju habitatov. Med enim in drugimi pa direktor CIPRE International Bruno Stephan Walder ponazarja pomen in medsebojno povezovanje tovrstnih dejavnosti, katerih namen je ohranitev neizmerne biotske raznovrstnosti alpskega sveta.

Pomembno vlogo pri filmu so – sicer zunaj objektivna kamere – odigrali tudi sodelavci Ciprine mreže: nekateri so v vlogi partnerjev Iniciative za ekološki kontinuum pomagali pripraviti potrebno znanje, drugi so sodelovali pri zasnovi filma, izbrali ustrezna mesta za snemanje in seznanjali CIPRO s pravimi protagonisti.

Leta 2011 se je Val Müstaira, kjer živi komaj 1.600 prebivalcev, uvrstil na Unescov seznam kot biosferni rezervat. Danes so v teh krajih ponosni na to, kar je bilo svoje dni predmet spora. Pred leti je namreč projekt revitalizacije mokrišč Palüds v Fulderi povzročil veliko nasprotovanje, saj so se kmetje bali, da jim bo prosto meandrirajoča reka odvzela zemljo. A danes, ko ta ni več utesnjena v ozko korito, ubogljivo vijuga mimo negovanih travnikov. Obdelovanje polj je za kmete postalo lažje, turisti pa cenijo edinstveno kulturno pokrajino vzdolž Rombacha. Aldo Rodigari se je iz izkušenj naučil, da je mogoče z majhnimi, a uspešnimi primeri pridobiti ljudi tudi za večje projekte. „Revitalizirana obreč na pokrajina je danes dodatna prednost za biosferni rezervat Val Müstair.“ Pogosto se zgodi, da pomaga že spodbuda, ki prihaja od zunaj, recimo od okoljskih organizacij. Aldo Rodigari upa, da bo film ljudem odprl oči tudi drugod. Iz njegovih besed je zaznati ponos: „Resda smo regija na obrobju, nismo pa rovtarji.“

Ista reka, tokrat na drugi strani meje, v Italiji. Tu ji pravijo Rombach. Margit Gaiser stoji pred kamero in govori kot dež. Občinska svetnica iz Taufersa ne varčuje z jezikom in kritizira minimalno moč predvidene vodne elektrarne v primerjavi z ogromno ško-

do, ki bo povzročena okolju in pokrajini. Govori o samovoljnem ravnanju občine Taufers, ki datuma referendumu o predvideni gradnji elektrarne ni uskladila s sosednjo občino Mals. Pa o informacijah, ki jih odgovorni zamočijo prebivalcem. O turistih, ki se znajdejo na meji in ne vedo kam, saj se pohodniška pot na italijanski strani nenadoma konča. Pa tudi o priložnostih, ki bi jih lahko družinam in obrtnim dejavnostim v vasi prinesel status zavarovanega vodotoka.

Vsega pred kamero vendarle ne pove, saj ne želi nikogar javno napasti. Raje poskusi s prepričevanjem, zlasti nekaj manj kot 1.000 prebivalcev Taufersa. Upe polaga v film – če bo ta zbudil pozornost na vsealpski ravni, bi lahko morda tudi v domačem kraju sprožil proces ozaveščanja. Margit Gaiser, ki sodeluje tudi v enem od združenj za ohranitev reke Rambach, se zdi, da bi morale biti publikacije CIPRE kar obvezno čtivo za občinske svetnike in svetnice: „Govoriti si upa le tisti, ki je obveščen!“

„Na področju voda obstaja mnogo ovir, saj so tudi uporabniki številni“, pojasnjuje Angelika Abderhalden, Ciprina kontaktna oseba v Unterengadinu in direktorica fundacije Pro Terra Engiadina, v kateri so se zapisali ohranjanju in urejanju pokrajine posebne kulturne ali naravne vrednosti. Drugi povezovalni projekti naj bi bili manj sporni. Naloga občin je ugotoviti, kje so največje potrebe po delovanju. „Ekološko povezovanje naj se izvaja tam, kjer imajo od njega največ koristi.“

Tega se zaveda tudi Victor Peer, župan tako imenovane ekovasi Ramosch v dolini Unterengadin, kjer dunajski dijaki in dijakinje vaščanom pomagajo pri varovanju suhih travnišč pred zaraščanjem z grmovjem ali drevjem. Peer je kmet, zrasel je v Unterengadinu in „od nekdaj je povezan z naravo. A pravo vrednost sonaravne pokrajine je spoznal šele, ko je začel sodelovati z občino, okoljskimi organizacijami in kantonalnimi uradi. Danes se podpisuje kot predsednik sveta fundacije Pro Terra Engiadina in ocenjuje, da bo urejanje naravnih površin v prihodnosti postalo vrednota „za turizem in ljudi, ki tukaj živijo“. Da pa je CIPRA izbrala za prizorišče filma prav njegovo majhno občino, razume kot veliko potrditev in pravi: „Mi smo na pravi poti!“

Barbara Wülser (besedilo in foto)

CIPRA International

Film: Občine povezujejo habitate

Petnajstminutni dokumentarec „Za skalnega puščavarja in močerad“ naj bi predvsem spodbudil prizadevanja občin za vzpostavitev ekološke povezanosti. Film, ki ga je sofinancirala fundacija Valüna, je na voljo na spletni strani CIPRE in Iniciative

za ekološki kontinuum v francoski, italijanski, nemški in slovenski različici. Pri CIPRI International lahko naročite tudi DVD.

www.alpine-ecological-network.org

PRIBLIŽATI SE JE TREBA LJUDEM IN ISKATI, KAR JIH POVEZUJE

60 LET CIPRE

Delovanje za dobrobit okolja s prečkanjem meja – Wolfgang Burhenne, ustanovni član CIPRE, in Andrea Matt, predsednica CIPRE Lihtenštajn, o svoji vlogi „povezovalca“.

— Iznenada se je pojavila meja in zdelo se mu je, da je ta povsem odveč. Wolfgang Burhenne se je rodil leta 1924, mladost pa je preživel v Garmischu. Pred vojno je hodil nakupovat v Innsbruck ali pa je šel na plezalne ture v Švico. Stari starši, ki so imeli hišo ob Bodenskem jezeru, so na lov hodili v Bregenzer Wald. Naenkrat pa se je vse spremenilo. Ker je pomagal beguncem, so ga nacisti za tri leta zaprli v Dachau. Po vojni pa spet prepreke – v gorah. Spominja se, da je bilo takrat težko prestopiti mejo z Avstrijo ali Švico. Wolfgang Burhenne je bil tudi eden od soustanoviteljev Mednarodne komsije za varstvo Alp (CIPRA) leta 1952 v kraju Rottach-Egern ob jezeru Tegernsee, postal je njen prvi generalni sekretar. Šest desetletij pozneje, 5. maja 2012, pa je

zdaj že skoraj devetdesetletnik v istem kraju skupaj z današnjimi predstavniki CIPRE, somišljeniki in prijatelji praznoval okroglo obletnico svoje organizacije.

Menjava prizorišča in generacij. Andrea Matt (52) si popravi zeleno krilo, pogladi rokave izvezene bluze in obleče svetlo siv suknjič. Obleka ima v tem primeru politično funkcijo. Direktorica CIPRE Lihtenštajn se odpravlja na skupščino članov lihtenštajnske lovske organizacije. Gre za zelo pomembno odločitev – lovce želi namreč pridobiti za ideje CIPRE. „Pogosto je ključ uspeha prav v tem, da poiščemo partnerje, ki ne delujejo neposredno na področju varstva narave“, pravi. Pri dogovarjanju pogosto pomaga način oblačenja. Pred predstavnike

DIZAJNERKA IN OBLIKOVALKA POLITIČNIH ODLOČITEV

Andrea Matt (roj. 1960) se že vrsto let zavzema za uveljavljanje trajnostnega razvoja v Lihtenštajnu in zunaj njegovih meja. Trenutno opravlja naloge direktorice CIPRE Lihtenštajn in Lihtenštajnske družbe za varstvo okolja, pred tem pa je bila poslanka lihtenštajnskega parlamenta. Kot dizajnerka in znanstvena novinarka si je „bojno opremo“ za svoje politično delovanje pridobila pri študiju s poudarkom na pravicah žensk in okoljskemu pravu.

gospodarstva stopi v črnem kostimu, na skupščini članov lihtenštajnske družbe za varstvo narave, katere predsednica je, nastopi v kavbojkah in majici. Andrea Matt meni, da je njena poglobitna naloga približati se ljudem z argumenti, ki so zanje pomembni, poiskati, kar povezuje, in tkati mreže preko jezikovnih in kulturnih meja.

Lov na stike

Dve različni osebnosti, enaka naloga. Če hočemo nekaj doseči, potrebujemo stike z ljudmi in v tej točki se od ustanovitve CIPRE naprej ni prav nič spremenilo. Po vojni so nameravale ameriške okupacijske sile Bavarcem odvzeti pravico do lova, ki je tradicionalno vezana na zemljiško posest. Svoje vojake so novačili z gesli kot „free fishing and hunting“. Wolfgang Burhenne, takrat zaposlen na bavarskem ministrstvu za prehrano, kmetijstvo in gozdarstvo, je v protest zoper politiko vojaške vlade dal odpoved in navezal stike z ameriški naravovarstveniki. Leta 1948 se je kot prvi Nemec udeležil ustanovitve Mednarodne zveze za ohranitev narave in naravnih virov (IUCN) in dosegel, da je leta 1950

njena članica postala tudi Nemčija. Tako tudi ni naključje, da je prvi predsednik IUCN, Charles Bernhard, postal tudi prvi predsednik CIPRE. Njegova zasluga je, da je CIPRA postala cenjena organizacija tudi na mednarodni ravni. Razvijati strategije, kovati bojne načrte, ostriti argumente, vztrajno slediti svojim ciljem – vsega tega se je Andrea Matt naučila v politiki. V letih med 2005 in 2009 je bila namreč poslanka v parlamentu. Njena pot je jasno načrtana, vključno s kompromisi. „Lahko le zahtevam, kar je uresničljivo znotraj obstoječih okvirov.“ Podobno življenjsko pravilo ima tudi Wolfgang Burhenne: „Ne smemo zahtevati tega, česar ne moremo utemeljiti.“

Znanost ne bo prodrla sama od sebe

„Včasih so znanstveniki mislili, da mora politika samodejno prevzeti njihova nova spoznanja“, se spominja Wolfgang Burhenne. A to ne drži. Politične odločitve bi bilo treba sprejemati na podlagi znanstvenih spoznanj – in v tej vlogi vidi sebe in okoljske organizacije, kot je CIPRA. Ko je po vojni pomagal sprejemati nov zakon o lovstvu, „ki se nikakor ni skladal s predstavami Ameri-

NARAVOVARSTVENIK OD PRVEGA DNE

Wolfgang Burhenne (roj. 1924) je pri šestih letih izgubil svojega očeta. V vojni je bil ranjen, tri leta je preživel v koncentracijskih in kazenskih taboriščih. Po vojni je študiral pravo, gozdarstvo in politološke znanosti. Poleg nalog, ki jih je opravljal kot direktor medparlamentarne delovne skupnosti, se je vedno zavzemal za varstvo narave in okoljsko politiko. Je častni član CIPRE. Leta 2011 mu je CIPRA Nemčija izročila 3. Nemško alpsko nagrado.

čanov“, ga je takratni bavarski ministrski predsednik prosil, naj sodeluje tudi pri oblikovanju zveznega zakona. To je bil začetek zakonodajnega teka na dolge proge. Ustanovil in vodil je odbor za pravne zadeve pri IUCN, zastopal Alpsko konvencijo v IUCN, bil je predsednik odbora ZN za izdelavo Svetovne listine za naravo in pobudnik mednarodne Konvencije o biotski raznovrstnosti in drugih sporazumov. Vzornik, je prepričana Andrea Matt, po osnovnem poklicu oblikovalka, poleg tega pa še pravnica. „Delal je to, kar bi tudi jaz najraje delala.“ Sooblikovati pravni okvir. Evropsko okoljsko pravo naj bi skrbelo za visoke standarde, je prepričana in nadaljuje: „Zakone danes razumemo kot usmerjevalne ukrepe za določeno ravnanje. Družba se s v politični razpravi zedini glede določenega stanja, ki ga sprejme kot pravilnega in se zanj zavzema. In tako politične razprave razvijajo tudi našo vrednostno strukturo.“

Povezano mišljenje in ravnanje

Wolfgang Burhenne je glede tega nekoliko bolj pesimističen. Meni, da svet v preteklih letih ni postal prav nič boljši kljub večji okoljski ozaveščenosti. In zakaj? „Ker se ljudje niso poboljšali.“

Zakrbljeno opaža, da postaja na svetu vedno tesneje in da so pritiski na okolje vedno večji. Andrea Matt, predstavica nove generacije in odgovornega vodenja, vidi v tem tudi priložnosti: „S podnebnimi spremembami smo dosegli točko, ko varstva narave ne izvajamo več zato, da ohranimo naravo, temveč da zavarujemo lastno življenje.“ V ta namen pa je treba prestopiti meje. Ko se predsednica CIPRE Lihtenštajn sestane s kolegi iz Avstrije ali Francije, izve, katere probleme rešujejo oni. „To lahko uporabim kot navdih za oblikovanje konceptov, ki bodo uporabni tudi pri nas.“ Zato pa je CIPRA kot mrežna organizacija tako pomembna. „Navsezadnje je pri Alpah najbolj zanimivo to, da imaš element, ki povezuje, to so Alpe kot skupni življenjski prostor, ki postavlja podobne izzive. In imaš zelo različne ljudi, ki ta življenjski prostor oblikujejo skupaj.“ Te ljudi med seboj povezati pa je naloga več generacij. In naloga CIPRE.

Barbara Wülser (besedilo) in Caroline Begle (fotografije)
CIPRA International

ALPSKA POLITIKA

Učinkovita Alpska konvencija in solidarnost

Naša vizija: Države, pokrajine in občine ter zainteresirane strani v alpskem gospodarstvu usmerjajo svoje delovanje v cilje in vsebine Alpske konvencije. Dajejo pobude in zagotavljajo podporo ustreznim projektom ter same izvajajo ustrezne ukrepe. Alpska makroregija temelji na solidarnosti med 14 milijoni prebivalcev Alp in 56 milijoni ljudi, ki živijo v okoliških metropolah. Alpski prostor, ki je pomemben za celotno Evropo, je zavarovano območje in se razvija v skladu z načeli trajnostnega razvoja. **Naše zahteve so:**

- **vključiti vse zainteresirane strani** _ Alpsko konvencijo je treba uresničevati odločno, pregledno in v praksi. Pogodbenice morajo pri izvajanju Alpske konvencije postati dejavnejše in v to vključiti regije, občine in gospodarstvo.
- **prenoviti Alpe v sodelovanju z mladimi** _ politična prihodnost Alp je v rokah mladih. CIPRA si prizadeva, da bi njihovi interesi naleteli na posluš pri organih Alpske konvencije.

• **dialog in participacija** _ prebivalci Alp in sosednjih metropolitanskih regij so pred skupnimi izzivi, to pa so prekomerni tranzitni promet, neučinkovito povezovanje habitatov, vedno večje obremenjevanje vodnih virov, denimo za potrebe proizvodnje električne energije in namakanja. Rešitve je mogoče oblikovati le v sodelovanju z drugimi in na demokratičen način. CIPRA in njene mrežne organizacije želijo, da se njihove izkušnje upoštevajo v novi strategiji za alpsko makroregijo.

Politično delovanje

CIPRA si kot soustanoviteljica Alpske konvencije za uveljavitev trajnostnega razvoja v Alpah prizadeva na vseh ravneh: na Alpski konferenci okoljskih ministrov, v Stalnem odboru ter različnih platformah in delovnih skupinah. V Odboru za preverjanje izvajanja Alpske konvencije CIPRA pozorno bedi nad tem, kako pogodbenice v praksi uresničujejo Alpsko konvencijo. Izvajanje vseh naštetih pomembnih nalog CIPRI omogoča predvsem finančna podpora Kneževine Lihtenštajn.

60 LET CIPRE

Povezovanje ljudi preko meja je bila vedno ena poglavitnih nalog CIPRE – tudi v jubilejnem letu.

LI Pohod Sternwanderung v Lihtenštajnu

16. – 18. avgust 2012. Z različnimi turami na goro Sück in drugimi dejavnostmi v naravi so prebivalci Lihtenštajna skupaj z znanimi domačimi obrazy počastili preteklo in prihodnje skupno delovanje.

CH V 50 dneh čez Graubünden

15. avgust – 5. oktober 2012

Švicarska etapa Alpine Power se je vila od lihtenštajnske meje čez dolino Rena in doline na jugu vse do italijanske Valtelline. Na Alpskem tednu v Poschiavu je CIPRA svojo obletnico praznovala skupaj z Revue de la géographie alpine, ki praznuje stoletnico.

I/F Prijateljski obisk

21. – 23. september 2012

Pohod Alpine Power je iz Massella, kjer je svojo dvajsetletnico delovanja praznovala CIPRA Italija, vodil prek prelaza na 2.737 m. n. v. v francoski Abries. Pohodnikom so se na obeh straneh meje pridružili številni sopotniki.

D/A Protestno zborovanje na gori Hoher Ifen

7. julij 2012. Prijatelji gora so se na 2.230 m. n. v. udeležili protestnega zborovanja zoper načrtovano širitev smučišča. Oktobra je bila gradnja načrtovane panoramske žičnice zavržena na referendumu.

D Slavnostno praznovanje v Rottach-Egernu

5. maj 2012. V kraju, kjer je bila ustanovljena CIPRA, so njeni predstavniki pojasnili, kaj vse jim je uspelo doseči prav zaradi mreže (levo). Ustanovni član Wolfgang Burhenne je novinarjem Bavarske televizije pripovedoval, kako je bilo včasih (na sredini). Za posladek pa še jubilejna čokolada – ekološki izdelek pravične trgovine (desno).

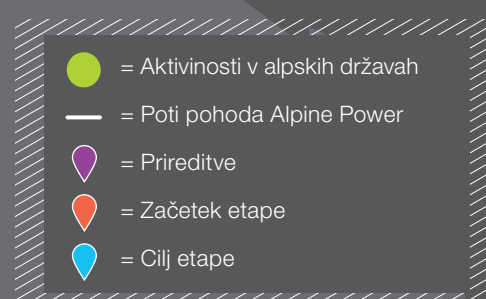
SL Začetna in končna točka v Sloveniji

1. – 6. julij / 19. oktober 2012

S kolesi, z vlakom in peš so udeleženci Alpine Power prehodili pot od avstrijsko-slovenske meje na Pavličevem sedlu in se prek Ljubljane in naprej po Triglavskem narodnem parku podali do Kranjske gore. Med potjo so obiskovali posameznike, ki si skupaj s CIPRO prizadevajo za trajnostni razvoj v Alpah. Pohod se je v Sloveniji tudi zaključil, slavnostna prireditev je bila v Bovcu.

I Zaključna etapa po dolini Valtellina

5. – 7. oktober 2012. Tretja etapa, ki je vodila po italijanskih Alpah, se je v kraju Bagni di Masino neposredno priključila švicarski etapi in zaključila jubilejni pohod na filmskem festivalu v Sondriu.

I Srečanja z inovativnostjo na Južnem Tirolskem

20. – 22. julij 2012. Z izhodiščem v Dolomiti in srečanjem v Teseru na temo „Alpe in inovacije“ so se udeleženci Alpine Power vzdolž poti seznanjali s primeri prakse trajnostnega gospodarjenja in prišli do Val Venoste/Vinschgau, kjer so razpravljali o prihodnosti narodnega parka Passo dello Stelvio/Stilfserjoch.

CIPRA V JUBILEJNEM LETU

CIPRA je leto 2012, v katerem je praznovala šestdeseto obletnico svojega delovanja, posvetila vsem, ki si prizadevajo za trajnostni razvoj v Alpah. Ti so se srečali na več slavnostnih prireditvah: v nemškem Rottach-Egernu, kjer je bila CIPRA ustanovljena, na Alpskem tednu v Valposchiavu v Švici, na vselskem pohodu Alpine Power in na številnih drugih slovesnostih, ki so jih organizirali v alpskih državah. Številni od njih so izkoristili priložnost in stopili v stik s predstavniki CIPRE, somišljeniki in domačini, se seznanili s primeri dobre in slabe prakse na področju trajnostnega razvoja, razpravljali o možnih rešitvah in skupaj počastili okroglo obletnico.

www.cipra.org/sl/60-let

MLADE ALPE

YOUNG@LPWEEK / „ALPSKO MESTO LETA“

O prihodnosti govorijo vsi, le da pri tem izključujejo tiste, ki jih le-ta pravzaprav najbolj zadeva. CIPRA podpira mlade pri izražanju njihovih upov in zahtev.

_ Dekleta in fantje so bili tistega četrtkovega večera na Alpskem tednu 2012 v Poschiavu/CH razočarani, saj se nihče od ministrov in ministric ni udeležil njihove gledališke predstave. Ob tej uri so ministri ravno na večerji, se je glasilo uradno pojasnilo. Poskus, da bi na ministrski konferenci Alpske konvencije v petek predstavili deset točk resolucije Mladinskega parlamenta, je bil tako zatrt v kali. „Lažno sodelovanje“, se je jezila Luzia Felder (23) iz švicarskega Entlebucha, ki je skupaj s prijatelji z gledališko igro želela politikom ponazoriti svoje ideje o tako pomembni temi, kot so „obnovljive Alpe“. Isabella Hilber (16) in Moritz Schwarz (20) iz Avstrije, člana Mladinskega parlamenta, sta izrazila bojazen, da so jih politiki na Alpski teden sicer povabili, ne nameravajo pa jih poslušati. Oni pa so na Alpski teden prišli prav zato, da bi se prvič v zgodovini te prireditve slišal tudi glas mladih. 120 mladih fantov in deklet, ki so pripotovali iz različnih držav in sodelovali pri različnih projektih, je sodelovalo v razpravah, pripravljalo gledališke skeče, snemalo filme, predviden je bil celo koncert orkestra. Vse to je bil projekt young@lpweek, nosilca pa sta bila CIPRA in društvo „Alpsko mesto leta“.

Zvezni svet na informativni stojnici

V dveh nadstropjih stavbe za samostansko cerkvijo so bile postavljene informativne stojnice s predstavitvami različnih pobud. Na eni od njih so Luzia in njeni prijatelji pojasnjevali dosežke projekta, ki so ga mladi leto pred tem izvajali pod okriljem Omrežja občin „Povezanost v Alpah“. Šlo je za povsem praktične izdelke, v tem primeru za ročno izdelane pirine testenine iz domačih jajc. Do njihove stojnice, ki je bila v najbolj oddaljenem kotu v drugem nadstropju, je zašlo bolj malo obiskovalcev, saj se je večina zadrževala v preddverju. Med njimi tudi članica Zveznega sveta Doris Leuthard, ki jo je obkrožala skupina ljudi, večinoma novinarjev. A Luzia si ni pustila vzeti poguma. Kot vsi mladi tistega večera oblečena v modro majico z napisom „I'm an Alpine Transformer – and you?“, sta se s prijateljico Andreo Müller postavili pred političarko in jo povabili, naj obiše njihovo stojnico. In Doris Leuthard jih je obiskala. Luzia je bila obiska vesela, njeno razpoloženje se je vidno izboljšalo. „Prijazna je in simpatična“, je povedala in dodala: „In zaveda se, da je zanj dobra piarovska poteza, če se pokaže v družbi mladih.“

Glas mladih: Luzia Felder (desno) in njena prijateljica Andrea Müller sta predstavili ideje mladih o prihodnosti Alp.

Lobirala sta tudi Isabella in Moritz. Poiskala sta vodjo avstrijske delegacije in se uspela dogovoriti za srečanje z avstrijskim ministrom za okolje Nikolausom Berlakovichem. In res, ministru sta predstavila resolucijo Mladinskega parlamenta, od prve do zadnje točke, od zahteve za uvedbo novega davka na čezmerno porabo energije in „zelenega tedna“, do nedelj brez avtomobila. Proti večeru so se ministri in ministrice udeležili večerje v dvorani Sala delle Sibille zgodovinskega hotela Albrici na mestnem trgu. V sosednji sobi je z drugimi gosti kot predstavnik organizacije s statusom opazovalke sedel Bruno Stephan Walder, direktor CIPRE International. In imel pripravljen načrt. Vrata v posebno sobo, kjer so bili ministri, so bila ravno odprta, ko je gostiteljica

Doris Leuthard, ki jo je privabila glasba od zunaj, stopila k oknu. Zadostoval je kratek namig – predstava se lahko začne. Ministri so se medtem že zbrali v loži, skupina mladih je že bila pripravljena na trgu pred cerkvijo. V skeču je nastopil politik, ki so mu mladi postavljali vprašanja, on pa jim je odgovarjal: „Bla, bla, bla, bla, bla.“ Drugi politik se je ravno izgovarjal. „Take politike hočemo!“ je zavpil zbor nastopajočih. Gledalci so zaploskali. Mladi igralci, dijaki višjih razredov iz Poschiava, udeleženci projekta Clime-mate iz Entlebucha in mladi, ki sodelujejo v programu za brezposelne aqua mühle iz Vorarlberga, so nastop pripravili pod vodstvom profesionalne igralka in s podporo CIPRE.

Srečanja mladih

Za mlade je bilo pomembno tudi srečanje z vrstniki, ki se ravno tako zanimajo za „svoj življenjski prostor“. „Kdo bi si mislil, da nam bo uspelo pripraviti program v enem samem dnevu!“

Zgoraj: Alpski teden je sklenil koncert glasbenikov iz alpskih mest Chambéryja in Idrije. **Levo:** „Bla, bla, bla“, pravi politik v skeču, ki so ga pripravili mladi. **Desno:** Moritz Schwarz (na sredi) in Isabella Hilber sta avstrijskemu okoljskemu ministru Nikolausu Berlakovichu izročila resolucijo Mladinskega parlamenta.

se je veselil Alexander Djordewitsch, sedemnajstletnik v raper-ski opravi, ki se je predstavil s svojim hobiem. Isabella Hilber je bila navdušena nad mladimi iz programa aqua mühle: „Doslej se sploh nisem zavedala, da je moj položaj privilegiran in da imam kot gimnazijka na voljo toliko možnosti.“ Mladi v modrih majicah „transformerjev“ so Alpski teden znanovali po celotnem Poschiavu. Zaključni plenum se je začel z videom, ki so ga posneli na temo „obnovljivih Alp“, slogana

priredivte. Za lokalni časopis Il Grigione Italiano so oblikovali eno celo stran. Kako se naredi časopis in posname film, so jih na delavnicah naučili strokovnjaki. „Mladim želimo v roke položiti instrumente, da bodo lahko izrazili svoje ideje“, je pojasnila Tanja Mähr, ki pri CIPRI vodi projekt young@lpweek. „Želimo pa spodbuditi tudi druge organizacije, da bi začele v svoje dejavnosti v večjem številu vključevati tudi mlade.“ Cilj je bil dosežen: na zaključnem plenumu so vsi govorili o mladih in njihovih pomembnih prispevkih, s katerimi so sodelovali na Alpskemu tednu.

Projektu young@lpweek je pripadlo tudi zadnje dejanje in to v zelo poskočnih ritmih in veselem vzdušju: skupaj sta nastopila orkestra, oba iz alpskih mest leta, Tétrasy-Lyre iz Chambéryja in Godbeno društvo rudarjev iz Idrije. Posebnost francoskega Tétrasy-Lyre je, da so med člani orkestra tudi posamezniki z mo-

tnjo v duševnem razvoju; večina jih igra blokflavto, le redki po notah. Program, ki je segal od Habanere Georges Bizeta do največjih uspehov skupine Queen, so se naučili na pamet. Za skupno vajo so imeli na voljo en dan. Clémence Joueau, edina violinistka v francoskem orkestru, je po nastopu dejala: „Plein de joie de vivre – to pa je pravo veselje do življenja!“ Luiza Felder, Andrea Müller, Moritz Schwarz in Isabella Hilber, na koncu vendarle zadovoljni z Alpskim tednom, pa so potegnili črto: „Spoznali smo, da smo sposobni nekaj doseči.“

Tilman Wörtz (besedilo)

Zeitspiegel Reportagen

MLADI V ALPAH

Besedo ima naslednja generacija

Naša vizija: Mladi se v oblikovanje trajnostne prihodnosti Alp vključujejo kot generacija, ki jo posledice današnjih odločitev najbolj zadevajo. Mladi se zavedajo svoje odgovornosti in se poleg drugih akterjev pojavljajo na mestu strokovnjakov za prihodnji razvoj. **Naše zahteve so:**

- **določiti skupna pravila igre** _ mladi vedo najbolje, kje lahko sodelujejo s svojimi predlogi in kje je bolje sprejemanje odločitev prepustiti odraslim. Potrebujemo jasen okvir za možnosti svojega sodelovanja in gotovost, da bodo njihove pobude naletele na podporo.
- **pokazati, da se dejavno vključevanje izplača** _ mladi morajo sami izkusiti, da se sodelovanje izplača. Pomembne pri tem so povratne informacije o njihovem delovanju in neposredni stiki z odraslimi. Najslabše je navidezno sodelovanje, ki povzroča demotiviranost vpletenih.
- **usposobiti odrasle** _ odrasli včasih pozabijo, da gre pri izmenjavi z mladimi za dialog in znajo tudi dolgočasiti z jezikom svoje stroke. Kdor mlade obravnava kot enakopravne partnerje, bo sprejel tudi dejstvo, da oni določene stvari vidijo drugače in se jih drugače tudi lotevajo – in tega ne bo jemal osebno.

Da bi okrepili udeležbo mladih v procesih odločanja na območju Alp, je nujno, da sodelujoči odrasli predstavijo svoje izkušnje in oblikujejo skupne strategije.

Projekta

• **Mladinski parlament Alpske konvencije (YPAC)** _ Cilj: omogočiti mladim, da pridobijo izkušnje pri sodelovanju v procesih političnega odločanja. Od leta 2006 vsako leto v drugem alpskem mestu, od leta 2012 s podporo CIPRE aktiven zlasti na področju projektnega menedžmenta in komunikacije. Mladinski parlament podpira program EU Mladi v akciji, Kneževina Lihtenštajn, Sklad Gerde Techow in več pokroviteljev.

• **young@lpweek** _ Cilj: Mladi so na Alpskem tednu razpravljali o temi „obnovljive Alpe“ ter svoje ideje in poglede predstavili z različnih vidikov. Sodelujejo z društvom „Alpsko mesto leta“, katerega sekretariat vodi CIPRA; predstavnik CIPRE je tudi član žirije društva. Projekt so podprli program EU Mladi v akciji, švicarski Zvezni urad za prostorski razvoj, Omrežje občin „Povezanost v Alpah“, Kulturni sklad Graubünden, regija Valposchiavo in Migros Kulturprozent. Izvedba projekta: Valposchiavo/CH, 5.–8. september 2012.

„ZAGON NAM JE DALA CLIMALP EKSKURZIJA!“

CLIMALP / OMREŽJE OBČIN „POVEZANOST V ALPAH“

Za gradnjo energijsko učinkovitega večnamenskega objekta so v občini Saint-Jean-d'Arvey uporabili les domačega izvora. V pogovoru z njenim županom, Jean-Claude Moninom, smo izvedeli, da so idejo za gradnjo dobili prav na strokovni ekskurziji po Vorarlbergu, ki jo je organizirala CIPRA.

Iskra je preskočila: Župan Jean-Claude Monin je nagovoril prisotne na odprtju novega občinskega centra v Saint-Jean-d'Arveyju.

_ Stavba novega občinskega središča je zasnovana na podlagi visoko učinkovite energijske tehnologije, zgrajena je iz domačega lesa. Vaša majhna občina je tako postala pionir trajnostne gradnje. Kaj to pomeni za Vas?

Tak vzorčni projekt, ki je lahko za zgled vsem drugim, je v prvi vrsti za vse velik izziv, a to je izziv, ki se izplača! Spodbuditi želimo domače lesno gospodarstvo in prispevati k varstvu okolja. V občinski politiki nas niso izvolili zato, da bi čim več zemljišč zalili z betonom ali asfaltom. Naša naloga je, da mislimo na okolje, prihodnost, podnebje. V občini Saint-Jean-d'Arvey jemljemo vse naštetu zelo resno. Naš prispevek je bil resda pionirski, vendar pa naši vlogi ne gre pripisovati prevelikega pomena. Pri odprtju

stavbe junija 2012 so vsi navzoči poudarjali vrednost tega projekta, a sedaj je pomembno, da iskra preskoči tudi drugam in da odgovorni v drugih občinah storijo vse, kar je v njihovi moči, da bi se lotili velikih izzivov, ki jih prinaša prihodnost.

Kako pa se je odzval občinski svet, ko ste mu predstavili vaš projekt?

Preden smo o tem razpravljali in sprejeli odločitev, smo obiskali Vorarlberg v Avstriji. Za nas je bilo pomembno, da smo lahko to naredili skupaj s CIPRO. Ekskurzija, ki jo je le-ta organizirala v okviru svojega projekta climalp, nam je dala zagon. Vtisi z ekskurzije so nam pomagali, da smo projekt lahko dobro pripravili in prepričali občinske svetnike. Ti so na koncu projekt sprejeli soglasno.

Levo: Občinski center v Saint-Jean-d'Arveyju izpolnjuje vse zahteve trajnostne gradnje.
Desno: Odprtje nove stavbe je bilo množično obiskano.

Poraba energije vašega objekta je manjša kot pri tradicionalnih stavbah, zato pa so bili višji stroški gradnje. Ali so odločitev o načinu gradnje in stroških vaši sodelavci in someščani sprejeli brez pomislekov?

Seveda. Pred nekaj leti smo morali podvojiti ceno vode zaradi nabave naprave z membransko ultrafiltracijo za pripravo vode, pri kateri ni potrebno dodajanje klora. Tudi za ta ukrep je bilo treba zagotoviti široko soglasje. Pomembno je, da ljudem pojasnimo, kaj počnemo in zakaj to počnemo. In kot so ljudje sprejeli novo napravo za pripravo vode, so sprejeli tudi ta objekt. Mislim, da imajo danes okoljski ukrepi pri prebivalstvu veliko podporo. Seveda niso vedno vsi enakega mnenja, a tudi kritika in pobude nas vodijo dalje.

Bi županom ali občinam svetovali, naj se, preden začnejo tak projekt, pozanimajo, kako so se tega lotili kje drugje?

Vsekakor, to je zelo pomembno. Pogosto naletimo na dobre ideje, ki so nastale pri drugih, nato pa jih uresničimo sami. Jih prilagodimo, recikliramo, iznajdemo. To je trend, še zlasti v aktualnem kontekstu globalizacije. Tako lahko odidemo v Afriko in tam poiščemo modele solidarnosti, ki pri nas ne obstajajo več. Treba je biti odprt za druge in se ozreti okoli sebe, kot tukaj počne tudi Omrežje občin „Povezanost v Alpah“.

KO SO OBČINE NAVDIH DRUGA DRUGI

Jean-Claude Monin je župan občine Saint-Jean-d'Arvey v francoskih Alpah, kjer so poleti 2012 zgradili občinsko večnamensko stavbo z minimalnimi potrebami po energiji. Pri gradnji so uporabili certificiran les. Projekt francoske občine se je zgledoval po občinski stavbi v Ludeschu (Vorarlberg/A), ki so ga francoski predstavniki obiskali na študijskem potovanju v okviru projekta climalp. climalp je projekt, s katerim komisija za varstvo Alp CIPRA dokazuje, da so energijsko učinkovite hiše, zgrajene iz domačega lesa, udobne, varujejo podnebje in spodbujajo regionalno gospodarstvo. Izvajanje projekta so v letu 2012 finančno podprli Kneževina Lihtenštajn, Fondation Assistance in Sklad Karla Mayerja. Občina Saint-Jean-d'Arvey je članica Omrežja občin „Povezanost v Alpah“, ki združuje več kot 300 občin, ki si skupaj prizadevajo oblikovati Alpe kot trajnostni življenjski prostor. Pri ustanovitvi Omrežja občin je leta 1997 sodelovala tudi CIPRA, ki zanj od leta 2000 opravlja nekatere naloge sekretariata in upravljanje projektov.

www.cipra.org/climalp
www.alpenallianz.org

Imate občutek, da se mentaliteta ljudi in javno mnenje počasi le spreminjata v korist varstva okolja?

Da, ampak potem moramo biti tudi sposobni politične odločitve uresničevati na visoki strokovni in obrtniški ravni. Razpoložnje prebivalstva se danes spreminja hitreje kot gospodarstvo in upravna praksa. To je paradoksalno. Zato je naša naloga, da kot občina pridobimo naše ljudi za skupni cilj in v sodelovanju z njimi storimo vse korake, ki so nujni za uresničitev tega cilja.

Alexandre Mignotte (intervju in foto)
CIPRA Francija

PODNEBNE SPREMEMBE IN ENERGIJA

Podnebno nevtralne Alpe kot vzorčna regija

Naša vizija: Ljudje v Alpah živijo podnebno nevtralno, kar hkrati pomeni tudi, da je njihovo življenje kakovostno. Živijo in delajo v plusenergijskih hišah, zgrajenih iz domačih gradbenih materialov, večinoma hodijo peš, se vozijo s kolesom ali pa uporabljajo javna prevozna sredstva in kupujejo izdelke domačega izvora. **Naše zahteve so:**

- **manjša poraba energije** _ zmanjševanje globalnega segrevanja Zemlje bo uspelo le, če se bo občutno zmanjšala tudi poraba energije. Da bi to dosegli, potrebujemo ozaveščene državljane, ustrezno zakonodajo in cenovno politiko, ki si bo prizadevala za realne stroške.
- **trajnostna raba energije** _ obsežni programi, ki spodbujajo preusmerjanje k rabi obnovljivih virov energije, prejemnik državnih subvencij pa naj bo le tisti, ki upošteva cilje tovrstnih programov.
- **proizvodnja energije ne sme škodovati naravi** _ z načrtovanim energijskim preobratom je treba zadnje sonaravne vodotoke in neokrnjene pokrajine varovati pred tem, da jih ne bi popolnoma pozidali z vetrnimi in sončnimi elektrarnami. Vplive tovrstnih projektov je treba preveriti z vso skrbnostjo.

Projekti

- **climalp** _ Cilj: posredovanje znanja o energijsko učinkoviti gradnji in prenovi stavb. Kampanja obveščanja z ekskurzijami za predstavnike občin, investitorje in arhitekte. Leta 2012 so projekt podprli Kneževina Lihtenštajn, Fondation Assistance in fundacija Karla Mayerja.

- **MountEE** _ Cilj: zagotavljanje podpore občinam pri izvajanju standardov nizkoenergijske gradnje. Sedem projektnih partnerjev iz Alp, Pirenejev in Skandinavije bo pripravilo strategije za posamezne regije in oblikovalo pobudo za izvajanje projektov. CIPRA skrbi za usklajevanje izvedbenih aktivnosti v okviru projekta in je odgovorna za področje komuniciranja z javnostmi. Projekt financirata program EU Inteligentna energija Evropa/Intelligent Energy Europe in International Charitable Foundation. Trajanje projekta: 2012–2015.
- **Alpstar** _ Cilj: Alpe kot podnebno nevtralna regija do leta 2050. Trinajst projektnih partnerjev. Projekt podpira Evropski sklad za regionalni razvoj (program Območje Alp). Po pooblastilu Kneževine Lihtenštajn in kantona St. Gallen skrbi CIPRA za usklajevanje izvedbe projektnih dejavnosti v dolini Alpskega Rena kot pilotni regiji. Vodenje projekta za društvo Alpsko mesto leta. Trajanje projekta: 2011–2014.
- **C3-Alps** _ Cilj: priprava danes razpoložljivega teoretičnega znanja o strategijah prilagajanja podnebnim spremembam za uporabo v praksi. Sedemnajst projektnih partnerjev. Projekt podpira Evropski sklad za regionalni razvoj (program Območje Alp). CIPRA je izvajalka projekta po naročilu Kneževine Lihtenštajn, Bavarskega ministrstva za okolje in Obrtne zbornice za München in Zgornjo Bavarsko. Trajanje projekta: 2012–2014.
- **cc.alps** _ Cilj: uskladitev podnebnih ukrepov z načeli trajnostnega razvoja. Baza podatkov, razpisani natečaj za izvajanje podnebnih ukrepov, organizacija prireditev in drugih dogodkov, deset zvezkov v zbirki „compacts“, osnovna poročila o različnih temah in politične zahteve. Projekt je podprl Sklad za naravo Mava. Projekt se je končal leta 2012. Dejavnosti po izteku projekta: transnacionalno sodelovanje med pilotnimi regijami v okviru programa EU Leader.

www.cipra.org/podnebnje

„ŠTUDIJSKA POTOVANJA SODIJO K MOJIM NAJLJUBŠIM NAROČILOM!“

KOMUNIKACIJA

CIPRA se giblje med štirimi alpskimi jeziki in angleščino, pri njeni komunikaciji pa ji pomagajo številni prevajalci in tolmači. Eden od njih je Reinhold Ferrari.

_ Trajnostni razvoj je bil in je še vedno zelo pomembna tema za CIPRO, pa tudi zame. Dobro se še spominjam, ko se je ta izraz v osemdesetih letih prvič pojavil na območju Alp in prišel tudi v Italijo. V angleščini so govorili o *durability*. Italijanski leksikoni in slovarji so za to navajali izraza *durata* (trajnost) in *persistenza* (obstojnost), potem pa je nekdo predlagal izraz *sostenibilità*, ki je izpeljanka iz angleške besede *sustainability*.

To je dober primer iz prevajalčevega življenja. Prevajalec lahko svojo nalogo dobro opravi le s pomočjo metabesedila, informacij o avtorju besedila, o tistih, ki jim je besedilo namenjeno, in kulturnega konteksta. Prevajalec se običajno ukvarja s statičnim predmetom, z besedilom, njegovo obzorje je omejeno. Sam sedi v svojem slonokoščinem stolpu, avtor, naslovniki in naročnik pa so daleč stran.

Na splošno menim, da mora prevajalec paziti predvsem na to, da se izogne jezikovnim pastem, kot jih v knjigi „Kako resnična je resničnost – utvara – prevara – razumevanje“ opisuje Paul Watzlawick. V poglavju „Traduttore, traditore“ Watzlawick opozarja, da, denimo, zamenjava med besedama *burro* (v italijanščini maslo, a v španščini osel) in *asino* (v italijanščini osel) ne bi smela biti hujša napaka, zato pa to velja v primeru, ko bi prišlo

do zamenjave med 10^9 in 10^{12} in bi se taka napaka prikradla v učbenik jedrske fizike. To je poklicno tveganje.

Tako prevajalci kot tolmači se morajo stalno izobraževati in se pripravljati. Enkrat je treba tolmačiti iz nemškega jezika na novinarski konferenci, že naslednjega dne prevajati sejo sindikata iz angleškega jezika, dan pozneje tolmačiti za italijansko govoreče poslušalce na simpoziju o obnovljivih Alpah, kot se je to zgodilo na Alpskem tednu 2012 v Valposchiavu. Enodnevna konferenca zahteva vsaj en dan intenzivnih priprav, poleg tega sta nujna še radovednost in bistra glava, če želim delo dobro opraviti. To pa je tisto, zaradi česar je moj poklic naporen, a po drugi strani zanimiv in privlačen.

S CIPRO sodelujem več kot deset let. Zagotovo je bolj enostavno in hvaležno, če s svojim naročnikom deliš cilje in interese. Tukaj imam v mislih zlasti revijo Alpe na odru, ki pogosto obravnava teme, ki niso pomembne le za Alpe in me poklicno, kot prevajalca, pa tudi kot odgovornega in pozornega državljana bogatijo in spodbujajo, da živim v skladu z načeli trajnostnega razvoja.

Tolmačenje govornih besed imam raje kot prevajanje pisnih besedil, zlasti mi je pri srcu simultano tolmačenje, ko sedim v kabini

Navdušenje nad temami, s katerimi se ukvarja CIPRA:

tolmač Reinhold Ferrari se vidi v vlogi povezovalca med govorniki in poslušalci.

in vzpostavim očesni stik z govorcem. Prek slušalke sprejemam zvok, tudi govornikovo gestikulacijo, modulacijo glasu, izraz oči, vsa ta verbalna in neverbalna sporočila pa izrazim v drugem jeziku. Obstaja pa še ena oblika tolmačenja: to so študijska potovanja v okviru projekta CIPRE climalp. Ta prav gotovo sodijo k naročilom, ki jih imam najraje, saj sem tam „most“ med govorcem in poslušalci. Tema me tako zelo navdušuje, da se, tudi po zaslugi CIPRE, zasebno intenzivneje ukvarjam z njo – navsezadnje sem sodeloval pri projektiranju in gradnji lastne pasivne hiše. Kadar

na študijskem obisku prevajam besede govornika, ki pojasnjuje prednosti pasivne hiše, zgrajene po načelih trajnostne gradnje, mi je v pomoč dejstvo, da sem v njegove besede sam prepričan in da sem s temi idejami „okužil“ tudi tiste, ki z menoj živijo. V takem primeru prevajam z navdušenjem in to je tudi moja dodana vrednost – za CIPRO, za „končne uporabnike“ mojega prevajalskega dela in tudi zame.

Reinhold Ferrari

Alps LaRete

www.alpslarete.org

JEZIKI GRADIJO MOSTOVE

Reinhold Ferrari sodeluje s CIPRO že več kot deset let kot eden izmed okoli dveh ducatov prevajalcev. Med drugim je prevedel pričujoče letno poročilo, prevaja pa tudi tematsko revijo Alpenadru. Da je italijanska različica 3. Poročila o Alpah, ki ga je CIPRA pripravila leta 2008, prejela nagrado Gambrinus Giuseppe Mazzotti, se moramo zahvaliti tudi njemu.

CIPRA s prevodi svojih besedil povezuje celotne Alpe. Publikacije CIPRE izhajajo v francoščini, italijanščini, nemščini in slovenščini, nekatere tudi v angleščini. Stičišče vseh informacij je spletna stran, kjer je objavljenih več kot 80.000 podstrani. Elektronsko glasilo alpMedia izhaja mesečno. CIPRA komunicira tudi prek facebooka in twitterja – predvsem z manjšo skupino ljudi, ki jo predstavljajo sodelavci v posameznih državah, članske organizacije in somišljeniki.

V letu 2012 je CIPRA objavila dve številki tematske revije Alpenadru (o vodenju; „governance“) in sodelovanju javnosti v procesih odločanja s podnaslovom „Zgodi se naša volja“ in o udeležbi mladih v procesih odločanja in upravljanja s podnaslovom „Yes, youth can“. V zbirki „compact“, kritičnem prikazu podnebnih ukrepov, je pred kratkim izšel deseti zvezek z naslovom „Gozdarstvo in podnebne spremembe“.

www.cipra.org

Fotografija: Caroline Begle / CIPRA International

„ELEKTRIZIRANO“ GLASILO: KO V LIHTENŠTAJNU UGASNEJO LUČI

Povezovanje potrebuje učinkovito komunikacijo. Odkar je bila pred šestimi desetletji ustanovljena, deluje CIPRA kot organizacija, ki obvešča in med seboj povezuje ljudi podobnih interesov. In to vedno znova s presenetljivim učinkom. S prispevki v glasilu alpMedia je lihtenštajnsko javnost uspešno opozorila na negativne vplive, ki jih ima svetlobno onesnaževanje. Poleti 2009 so v nekaterih občinah v Lihtenštajnu začeli poskusno izklapljati cestne svetilke iz sistema javne razsvetljave v nočnem času – in to z velikim uspehom, saj ti ukrepi pomenijo varčevanje z energijo, nižje stroške in manj svetlobnega onesnaževanja, zelo pozitivno pa delujejo tudi na netopirje, ki so zaradi tega pri lovu na žuželke manj vznemirjeni. Poročanje alpMedia o problematiki svetlobnega onesnaževanja je sprožilo zanimanje številnih novinarjev, raziskovalcev, predstavnikov občin in drugih zainteresiranih, vzhodno-švicarski radio Ostschweiz pa je o tem vprašanju pripravil prispevek.

Z izklopom cestnih svetilk v nočnem času so v Lihtenštajnu naredili pomemben korak na poti k trajnostnemu razvoju. O prihodnjih ukrepih in marsičem drugem CIPRA poroča v svojem glasilu. Vsak mesec.

www.cipra.org/alpmedia

NACIONALNA PREDSTAVNIŠTVA CIPRE

Interlaken CIPRA Schweiz www.cipra.ch

- Alpen-Initiative
- Aqua Viva - Rheinaubund
- Grimselverein
- Mountain Wilderness Schweiz
- Naturfreunde Schweiz
- Pro Natura
- Schweizer Alpen-Club
- Schweizer Vogelschutz SVS/BirdLife Schweiz
- Schweizerische Greina-Stiftung
- Stiftung Landschaftsschutz Schweiz
- Verkehrs-Club der Schweiz
- WWF Schweiz

Eching am Ammersee CIPRA Deutschland www.cipra.de

- Bergwacht im Bayerischen Roten Kreuz
- Bund Naturschutz in Bayern e.V.

- Deutscher Alpenverein e.V.
- Landesbund für Vogelschutz in Bayern e.V.
- Mountain Wilderness Deutschland e.V.
- NaturFreunde Deutschlands e.V.
- Verband Deutscher Berg- und Skiführer
- Verein zum Schutz der Bergwelt e.V.

Schaan CIPRA Liechtenstein www.cipra.li

- Botanisch-Zoologische Gesellschaft Liechtenstein-Sarganserland-Werdenberg
- Fischereiverein Liechtenstein
- Liechtensteiner Alpenverein

- Liechtensteiner Forstverein
- Liechtensteiner Jägerschaft
- Liechtensteinische Gesellschaft für Umweltschutz
- Liechtensteinischer Imkerverein
- Liechtensteinischer Ornithologischer Landesverband
- Solargenossenschaft Liechtenstein
- Verkehrs-Club Liechtenstein

Wien/Innsbruck CIPRA Austria www.cipra.at

- Arbeitsgemeinschaft der Berg- und Naturwachen Österreichs
- Kuratorium Wald
- Naturfreunde Österreich
- Naturschutzbund Österreich
- Österreichischer Alpenverein

- Österreichischer Forstverein
- Österreichischer Touristenklub
- Verband Österreichischer Höhlenforscher
- Zentralstelle der Österreichischen Landesjagdverbände

Devet avstrijskih dežel:
Vorarlberg, Tirolska, Salzburg, Koroška,
Zgornja Avstrija, Štajerska, Spodnja Avstrija,
Dunaj, Gradiščanska

Grenoble CIPRA France www.cipra.org/france

- Association des Amis du Parc Naturel Régional de Chartreuse
- Association la Grande Traversée des Alpes
- Association Nationale des Centres et Foyers de ski de fond et de montagne
- Association pour le Développement en Réseau des Territoires et des Services
- Asters, Conservatoire départemental des espaces naturels de Haute-Savoie
- Centre de la Nature Montagnarde
- Comité régional Rhône-Alpes de la Fédération Française de la Randonnée pédestre
- Fédération Française de Montagne et d'Escalade
- Fédération Française des Clubs Alpains et de Montagne
- Fédération Française Union Touristique des Amis de la Nature
- Fédération Rhône-Alpes de Protection de la Nature
- Mountain Wilderness France
- Parc National de la Vanoise
- Parc National des Écrins
- Parc National du Mercantour
- Parc Naturel Régional de Chartreuse
- Réseau d'Éducation à l'Environnement Montagnard Alpin
- Union Régionale Vie et Nature de la région Provence-Alpes-Côte d'Azur
- WWF France

Bozen/Bolzano CIPRA Südtirol www.cipra.org/de/CIPRA/cipra-suedtirol

- Alpenverein Südtirol
- Arbeitsgemeinschaft für Natur- und Umweltschutz Pustertal
- Arbeitsgemeinschaft für Vogelkunde und Vogelschutz in Südtirol
- Arbeitskreis Südtiroler Mittelschullehrer

- Arche B – Verein für umwelt- und menschengerechtes Bauen und Leben
- Bund Alternativer Anbauer
- Heimatpflegeverband
- Lia per Natura y Usanzas
- Südtiroler Gesellschaft für Gesundheitsförderung
- Südtiroler Schützenbund
- Südtiroler Tierschutzring
- Touristenverein «Die Naturfreunde» Meran
- Umweltschutzgruppe Vinschgau
- Verband Südtiroler Berg- und Skiführer
- Verbraucherzentrale Südtirol

Lokalne skupine:
Transitinitiative Südtirol/Sudtirolo – Umweltgruppe Andrian – Umweltgruppe Bozen – Umweltgruppe Brixen – Umweltgruppe Eppan – Umweltgruppe Jenesien – Umweltgruppe Kaltern – Umweltgruppe Olange – Umweltgruppe Salurn – Umweltgruppe Terlan – Umweltgruppe Ulten – Umweltgruppe Vahrn – Umweltgruppe Vintl – Umweltgruppe Wipptal

Torino CIPRA Italia www.cipra.org/italia

- Associazione Ambiente e Lavoro
- Associazione Dislivelli
- Club Alpino Italiano CAI
- Dachverband für Natur- und Umweltschutz in Südtirol
- Federazione Italiana dei Parchi e delle Riserve Naturali (Federparchi)
- Federazione Italiana Pro Natura
- Gruppo Italiano Amici della Natura
- Gruppo Ricerche Cultura Montana

- Istituto Nazionale di Urbanistica
- Istituto Pianta da Legno e Ambiente IPLA
- Italia Nostra
- Lega Italiana Protezione Uccelli LIPU
- Legambiente
- Mountain Wilderness Italia
- Parco delle Alpi Marittime
- arco delle Orobie Valtellinesi
- Parco Nazionale della Val Grande
- Parco Nazionale delle Dolomiti Bellunesi
- Parco Nazionale dello Stelvio
- Pro Natura Torino
- Società di Scienze Naturali del Trentino
- Servizio Glaciologico Lombardo
- WWF Italia

Ljubljana CIPRA Slovenija www.cipra.org/slovenija

- 119 posameznikov

IN NJIHOVI ČLANI

Podporni član

- Nederlandse Milieugroup Alpen, Nederlanden

EKIPA CIPRE INTERNATIONAL

O.l.p.d. : **Wolfgang Pfefferkorn** (A) vodja projektov Alpstar, MountEE, C3-Alps, cc.alps, **Barbara Wülser** (CH) odnosi z javnostmi, **Madeleine Rohrer** (I) vodja projektov društvo „Alpsko mesto leta“ in alpMedia; sodelavka pri projektu Alpstar, **Tanja Mähr** (A) vodja projektov Mladi v Alpah in 60-letnica CIPRE, **Julitta Eller** (A) računovodja, **Aurelia Ullrich-Schneider** (D) vodja projektov Ekološke mreže, recharge.green, climAlp; sodelavka pri projektu Alpstar, cc.alps **Petra Beyrer** (A) asistentka v sekretariatu, pri projektih, pisarniško poslovanje, **Carole Piton** (F) sodelavka pri projektih Omrežje občin „Povezanost v Alpah“ in MountEE, **Caroline Begle** (A) spletne strani, **Bruno Stephan Walder** (CH), direktor (od maja 2012), Alpska konvencija, **Claire Simon** (F/D) namestnica direktorja, vodja projekta Omrežje občin „Povezanost v Alpah“

Na sliki manjkajo: **Catherine Frick** (LI) sodelavka za bazo podatkov, **Andreas Götz** (CH/I) direktor (do maja 2012); **Claudia Pfister** (CH) vodja projektia Omrežje občin „Povezanost v Alpah“ (do Marec 2012) Praktikantke in praktikanti: **Nikolaj Midasch** (D), **Simon Steuer** (D), **Antonija Wieser** (A), **Eva Schwienbacher** (I)

UPRAVNI ODBOR CIPRE INTERNATIONAL

Dominik Siegrist
predsednik (CH)

Helmuth Moroder
podpredsednik (I)

Katharina Lins
podpredsednica (A)

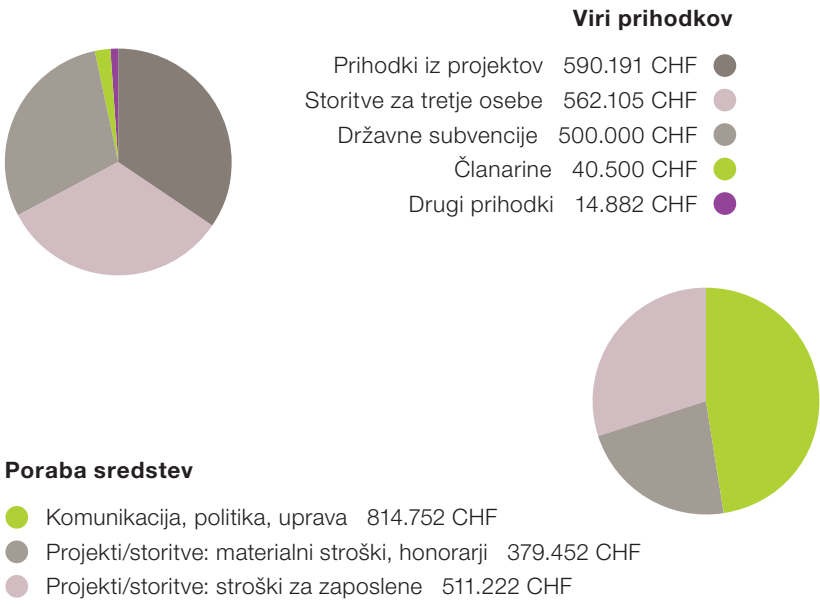
Marjeta Keršic-Svetel
podpredsednica (SI)

Josef Biedermann
blagajnik (LI)

FINANČNO POROČILO IN ZAHVALA

_ Jubilejno leto, ki ga je lani praznovala CIPRA International, je bilo izredno pestro: slavnostna prireditev v nemškem kraju Rottach-Egern, kjer je bila CIPRA ustanovljena, vsealpski pohod Alpine Power in dejavnosti, povezane z njim, ter seveda Alpski teden 2012 v švicarskem Poschiavu, kjer je potekala tudi XII. Alpska konferenca okoljskih ministrov in ministric, so najpomembnejši dogodki, ki so bili obenem tudi velik kadrovski in finančni zalogaj. Leto 2012 sta pod vodstvom novega direktorja Bruna Stephana Walderja zaznamovali dve prednostni nalogi: konsolidacija in nova usmeritev v delovanju. Razporeditev finančnih sredstev temelji na širši paleti projektov in financerjev. CIPRA International lahko zaradi svojih storitev in prejetih podpor dosega uravnotežen zaključni račun, saj prihodki znašajo 1.708 mio. CHF, odhodki pa 1.705 mio. CHF. CIPRA International je v letu 2012 prihodke črpala iz različnih virov, vsakokrat tretjino: prek projektov, iz storitev, ki jih je opravljala za tretje osebe, in v okviru vseevropskih projektov. CIPRA izvaja storitve za Omrežje občin „Povezanost v Alpah“ in društvo „Alpsko mesto leta“. Nepogrešljivo podlago za ciljno naravnano delovanje na področju obveščanja javnosti o problematiki trajnostnega razvoja na območju Alp zagotavlja s svojo velikodušno finančno podporo Kneževina Lihtenštajn, kjer je sedež CIPRE. Poleg tega lahko CIPRA kot organizacija s statusom opazovalke pri Alpski konvenciji in na evropski ravni daje pomembne pobude za reševanje takih izzivov, kot so vprašanja, povezana s podnebnimi spremembami in energijo.

S polovico sredstev financira CIPRA svoje dejavnosti na področju komunikacije, politično delovanje in upravljanje. To vključuje predvsem redno posodabljanje vsebin, ki se na domači spletni strani objavljajo v petih jezikih ter izdajanje tematske revije Alpenaodru in mesečnega e-glasila alpMedia. Druga polovica sredstev se steka v projektno delo in opravljanje storitev za druge mreže in projekte. Vrednost premoženja CIPRE International je konec leta 2012 znašala okoli 400.000 CHF. Revizijo zaključnega računa in knjigovodskega poslovanja CIPRE International je opravila neodvisna revizijska hiša Revitrust iz Schaana/LI. Podroben izkaz prihodkov in odhodkov ter bilanco objavljamo na spletni strani www.cipra.org

CIPRA International se za finančno podporo in naročila zahvaljuje:

Kneževini Lihtenštajn
www.llv.li (de)

skladu Fondation Assistance Internationale, Triesenberg, Lihtenštajn

Zveznemu uradu za prostorski razvoj (ARE), Bern, Švica
www.are.admin.ch (de/fr/it/en)

programu EU Intelligent Energy Europe
<http://ec.europa.eu/cip/iee> (de/fr/en)

Omrežju občin „Povezanost v Alpah“
www.alpenallianz.org

društvu Alpsko mesto leta
www.alpenstaedte.org

skladu Binding Stiftung, Schaan, Lihtenštajn
www.binding.li (de)

neprofitnim organizacijam in ustanovam v Lihtenštajnu

programu EU Mladi v akciji
www.aha.li (de)

skladu Gerda Techow Gemeinnützige Stiftung, Vaduz, Lihtenštajn

skladu Valüna Stiftung, Vaduz, Lihtenštajn

CIPRI Nemčija
www.cipra.de (de)

Uradu za prostorski razvoj in geopodatke Kantona St. Gallen, Švica
www.areg.sg.ch (fr/it/en)

skladu Aage V. Jensen – Charity Foundation, Vaduz, Lihtenštajn

skladu Karl Mayer Stiftung, Vaduz, Lihtenštajn

skladu Stiftung Fürstlicher Kommerzienrat Guido Feger, Vaduz, Lihtenštajn

Zveznemu ministrstvu za okolje, varstvo narave in varnost reaktorjev (BMU), Berlin, Nemčija
www.bmu.de (de)

skladu International Charitable Foundation (ICF), Vaduz, Lihtenštajn

Obrtni zbornici München in Zgornja Bavarska, Nemčija
www.hwk-muenchen.de (de)

regiji Valposchiavo, Švica
www.regione-valposchiavo.ch (de/it)

Uradu za promocijo kulture Graubünden, Švica
www.gr.ch (de/it/en)

pobudi MIGROS kulturprozent, Zürich, Švica
www.migros-kulturprozent.ch (de/fr/it/en)

Mednarodna komisija za varstvo Alp je nevladna krovna organizacija z nacionalnimi odbori v sedmih alpskih državah: Avstriji, Franciji, Italiji, Lihtenštajnu, Nemčiji, Sloveniji in Švici ter z regionalnim predstavništvom na Južnem Tirolskem. Zastopa okoli sto združenj in organizacij iz celotnega alpskega prostora. CIPRA si prizadeva za uveljavljanje trajnostnega razvoja v Alpah in se zavzema za ohranjanje naravne in kulturne dediščine, ohranjanje regionalne pestrosti in reševanje čezmejnih problemov v alpskem prostoru. Ustanovljena je bila 5. maja 1952, sedež ima v Schaanu v Lihtenštajnu. Lihtenštajnska davčna uprava priznava CIPRI status ne-profitnega društva. Vodila in statut CIPRE najdete na www.cipra.org

CIPRA International

Im Bretscha 22, LI-9494 Schaan

Tel. +423 237 53 53 | Fax +423 237 53 54

international@cipra.org | www.cipra.org

CIPRA
ŽIVETI
V ALPAH

